

Wielki Poradnik Tiny

Eksperci odpowiadają

Coraz więcej mówi się o ochronie danych osobowych... Jednak nie zawsze wiemy, dlaczego to takie ważne. Nasi eksperci wyjaśniają, co może się zdarzyć, gdy beztropko przekazujemy swoje dane obcym.

Edyta Bielak-Jomaa,
Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych

Marcin Nagórek,
doświadczony
radca prawny

Prawnicy pomagają czytelnikom

Ważne! Chrońmy przed kradzieżą swoje dane osobowe

To obecnie cenny towar rynkowy! Zwłaszcza dla oszustów i pospolitych złodziei, którzy chcą je wykorzystać w przestępczym celu. Pozyskują więc cudze dane różnymi metodami. Warto poznać ich sztuczki, by nie dać się nabrać lub, co gorsza, okraść!

Na podstawie różnych informacji na nasz temat, łatwo nas zidentyfikować, czyli ustalić, jak się nazywamy, gdzie mieszkamy, ile mamy lat. Nawet pojedyncze dane, zwłaszcza numer PESEL, mogą być bardzo wartościowe. Niestety, dla oszustów i nieuczciwych firm reklamowych to produkt rynkowy, na którym łatwo zarobić. *Oto przykładowe sytuacje, w jakich może dojść do wyłudzenia naszych danych.*

● FAŁSZYWE OGŁOSZENIA O PRACĘ.

To działanie jest wyjątkowo perfidne, bowiem osoby zainteresowane znalezieniem pracy są w stanie udostępnić bardzo wiele informacji o sobie, nie zważając na związane z tym zagrożenia. A oszuści stosujący tę metodę często proszą nie tylko o podanie imienia, nazwiska, numeru PESEL i adresu zamieszkania, ale także o przesłanie... skanu dowodu osobistego!

● PODSZYWANIE SIĘ POD URZĘDNIKA.

Oszust podaje się za pracownika określonej instytucji, np. banku, czy operatora telekomunikacyjnego i wypytuje o różne informacje na nasz temat. Dlatego jeśli nie mamy całkowitej pewności, kim jest osoba, która się z nami kontaktuje telefonicznie, lepiej nie odpowiadamy na takie pytania. Nie róbmy tego zwłaszcza, gdy kontaktująca się z nami osoba kusi nas bardzo korzystną ofertą.

Dowodu osobistego trzeba strzec jak oka w głowie! Nie wolno go zostawiać nigdzie w zastaw ani nie dawać do skanowania, jeśli nie wiemy, w jakim celu ktoś to robi.

● ŻĄDANIE POZOSTAWIENIA W ZASTAW DOKUMENTU TOŻSAMOŚCI.

Niebezpieczne są sytuacje, w których żąda się od nas zostawiania dokumentów, zwłaszcza dowodu osobistego, jako zastawu za wypożyczany sprzęt, np. narty, kajak, rower czy audioprzewodnik w muzeum. Nie należy się na to godzić, bo wystarczy, gdy wypożyczający zapisze nasze imię, nazwisko, adres zamieszkania i ew. nr PESEL.

Gdy znajdziemy się w takiej sytuacji, powinniśmy zwrócić uwagę, że takie praktyki są niezgodne z prawem. A jeśli to nie pomoże, lepiej zrezygnować z usługi, bo bezpieczeństwo naszych danych osobowych może okazać się ważniejsze, niż potrzeba krótkotrwałego skorzystania z oferty firmy.

Niestety, życie pokazuje, co oszuści mogą zrobić z ukradzionymi danymi. Brońmy się!

Masz pytania do prawnika, potrzebujesz bezpłatnej pomocy?

Podziel się z nami swoimi wątpliwościami, opisz kłopoty, z jakimi borykasz się na co dzień, a postaramy się pomóc Ci je rozwiązać.

Przesyłkę listową zaadresuj: 04-035 Warszawa, ul. Motorowa 1, Redakcja Tiny z dopiskiem „Wielki Poradnik Tiny” lub kieruj na mail: prawo@tina.pl

Historie Czytelniczek: jak próbowano wyłudzić moje dane

Anna (49) z Kielc:

„Dostałam fałszywy mail ze skarbówki”

Zdaniem eksperta: To częsta praktyka: oszust podszycia się pod urząd skarbowy i prosi o numer konta rzekomo do zwrotu nadpłaty podatku. Pamiętajmy, że urzędy wzywają nas listownie!

Joanna (43) z Mielca:

„Zażądano ode mnie dowodu, gdy płaciłam kartą”

Zdaniem eksperta: Sprzedawca może to zrobić, ale obowiązuje go procedura bezpieczeństwa. Nie ma prawa nigdzie oddać się z dokumentem.

Ewa (38) z Piotrkowa:

„Proszono mnie o dane z konta”

Zdaniem eksperta: Zdarzało się, że oszust przedstawiał się jako doradca z banku i prosił telefonicznie o uzupełnienie danych. Nic nie potwierdzamy, gdy nie mamy pewności, kto dzwoni.

? Wyłudzenie kredytu na tak zwanego słupa

Na czym polega to przestępstwo i kto może zostać „słupem”?

M. Nagórek: „Słupem” może zostać każdy, i to całkiem nieświadomie. Wystarczy, że oszust wejdzie w posiadanie naszych danych. Wtedy może złożyć na nasze nazwisko wniosek o założenie konta internetowego. Są banki, gdzie nie trzeba nawet podpisywać umowy papierowej! Dla aktywacji konta jest wymagane zrobienie tylko symbolicznego przelewu z innego banku. Oszust prosi więc niczego nieświadomą ofiarę o przelewanie, np. 1 zł i... na tak otwarty rachunek wyłudza pożyczkę! Po odbiorze pieniędzy zaciiera za sobą ślady: dezaktywuje swój adres mailowy. **Jakie mogą być dla nas skutki takiego działania oszusta?** Finansowe bardzo poważne. Przy użyciu konta założonego „na słupa” oszuści mogą spowodować ogromne zadłużenia np. w firmach pożyczkowych, co dalej – przy braku spłat – może oznaczać przekazanie sprawy do windykacji, do sądu i do komornika! Mogą być też konsekwencje karne. Poszkodowane firmy, instytucje czy banki mogą zgłosić sprawę np. o wyłudzenie kredytu przez niewinną przecież osobę.

Jak się przed tym uchronić?

- Nie przekazuj danych, gdy firma np. prowadząca rekrutację żąda ich od ciebie zbyt wiele, zaś o sobie pisze mało (choć ma obowiązek podać pełne swoje dane).
- Nie odpowiadaj na oferty, w których żądają od ciebie szczegółowych danych.
- Nie wpłacaj symbolicznych kwot na nieznany ci numer rachunku bankowego.

? „Oczyszczenie” konta ze sfalszowanym dowodem

Dlaczego może być niebezpieczne przechwycenie przez złodzieja naszego dokumentu tożsamości?

E. Bielak-Jomaa: To groźne, bo jeśli dane zawarte w dowodzie osobistym zostaną skopioiwane, oszust może się pod nas podszyc i dokonywać na nasze konto różnych transakcji. Może np. podjąć z naszego konta gotówkę, albo kupić coś w naszym imieniu i za nasze pieniądze, czy podpisać umowę kredytową. A udowodnienie, że to nie my dokonaliśmy transakcji, jest bardzo trudne.

? Nieuczciwe działania firm marketingowych

Prezenty, darmowe produkty.... pod warunkiem podania swoich danych. Czy to zgodne z prawem?

M. Nagórek: Tylko od nas zależy, czy podamy swoje dane w zamian za lepszą ofertę! Jednak żadna firma nie może uzależnić realizacji umowy, np. udzielenia pożyczki, od tego, czy wyrazimy zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych!

Opracowała: Marta Jaworska

Skarga do inspektora

Jeśli np. otrzymujesz do domu oferty, ulotki, zaproszenia, a sobie tego nie życzysz, zaś firma nie reaguje na twoje prośby o zaprzestanie takich działań, złóż skargę do GIODO.

UZASADNIENIE

- Opisz w skardze, co twoim zdaniem jest bezprawnym przetwarzaniem danych osobowych.
- Podaj nazwę firmy, która przysyła niechcianą korespondencję.

OPLATA SKARBOWA

- Wynosi 10 zł i należy ją wpłacić na konto urzędu dzielnicy Śródmieście w Warszawie.

ADRES ODBIORCY

- Skargę z dołączonym dowodem opłaty skarbowej wysyłamy na: Biuro GIODO, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.